

"יש חוסר מודעות למצבים המצריכים שיקום ראש"

בית החולים רעות. צילום: יעל אילן

יציבות בהליכה, נטייה לנפילות ובעיות בקואורדינציה ובבליעה. זו אוכלוסייה שבעבר לא הייתה מופנית לשיקום, וכיום כבר ברור שיש לנו מה להציע להם לצורך שיפור איכות החיים והתפקוד היומיומי, כמו להרבה אוכלוסיות אחרות.

היחידה לאשפוז יום שיקומי בבית החולים רעות תל אביב מציעה טיפולי שיקום במסגרת מרפאתית המאפשרת למטופל לשמור על שגרת חייו ועל עצמאות מרבית. היחידה מעניקה סל טיפולים רב מקצועי המותאם אישית וכולל: ייעוץ ומעקב רפואי וסיעודי לצד טיפולי פיזיותרפיה, קלינאות תקשורת, ריפוי בעיסוק, יעוץ פסיכולוגי, מעקב תזונתי, ליווי עובד סוציאלי וחדר כושר שיקומי טכנולוגי. בנוסף, ניתן לשלב גם טיפולי רפואה משלימה שיקומית למיצוי השיקום. המסגרת כוללת מספר ימי טיפול בשבוע כשבכל ביקור ניתנים לפחות שלושה סוגי טיפולים. משך תקופת השיקום נקבע בהתאם להערכת הצוות המטפל ובכפוף לאישור הקופה/ הגורם המממן.

ד"ר גפן דורון: "כצוות אנו לומדים להכיר את המטופל לעומק והייחודיות בתהליך השיקומי הינה שהמטופל מעורב בכל שלבי הטיפול ובהצבת היעדים להתקדמות. שיקום זו עבודה קשה המחייבת התגייסות מלאה מצד המטופל. כל המטופלים שלנו הם גיבורים בפני עצמם ונוצרים גם קשרים מאוד קרובים בין הצוות למטופל".

ד"ר דנה גפן דורון
צילום: בית החולים רעות

"ניקח לדוגמה אדם שבעבודתו הוא סופר ילדים, הסובל מחבלת ראש קלה ואינו מצליח יותר לחשוב בחרוזים. זה הרס הזהות המקצועית שלו. ישנן פגיעות ראש שהמאפיין העיקרי שלהן יהיה שינוי משמעותי בתפקודים הרגשיים. למשל אנשים לאחר פגיעות מוחיות קדמיות שנתונים לאימפולסיביות והתקפי זעם. תפיסה שיקומית רב מקצועית כוללנית עשויה לעזור וניתן להתאים אבזורים וללמד טכניקות כדי לשפר את התפקוד בעקבות פגיעה נרכשת ברקמת המוח - למשל לאחר טיפולים אונקולוגיים, דלקת בכלי הדם, מצב זיהומי.

"פגיעות ראש עלולות לגרום להפרעות בדרגות שונות ולפגוע באיכות החיים ובתפקוד, וכל מי שסובל מהן יכול להסתייע בשיקום. כך לדוגמה, יש לנו קבוצה גדולה של מטופלים באשפוז יום הסובלים מהפרעות בצרבלום, החלק האחורי של המוח, המתאפיינות בחוסר

בעיות בזיכרון, שיווי משקל, או חשיבה - הן חלק מהפגיעות ברקמת המוח. טיפול שיקומי במסגרת אשפוז יום בבית החולים רעות מסייע בשיפור התפקוד ואיכות החיים

■ בשיתוף בית החולים השיקומי רעות תל אביב

אם להשתמש בדימוי מעולם המוסיקה והיצירה, הרי שניתן לומר כי מוח האדם הוא המנצח הגדול על תזמורת של איש אחד. לשיבוש באחד או יותר מתפקודי המוח ישנן השלכות תפקודיות, תחושתיות, קוגניטיביות ורגשיות על האדם. סוג הפגיעה המוחית הוא שייקבע האם האדם יוכל לשוב לתפקוד ואיך ייראו חייו מאותה הנקודה והלאה.

ביחידה לאשפוז יום שיקומי בבית החולים השיקומי רעות תל אביב, מעניקים טיפול מרפאתי לסובלים מפגיעות ראש בדרגות חומרה שונות, וזאת במטרה להשיב למטופל יכולות שאבדו ולהחזירו לתפקוד עצמאי והשתלבות מחדש במעגלי החיים: תעסוקתי, זוגי, משפחתי ועוד.

"קיים חוסר מודעות לכמות מצבי החיים היכולים להצדיק שיקום ראש", מסבירה ד"ר דנה גפן דורון, מומחית ברפואת שיקום ורופאה בכירה ביחידה לאשפוז יום שיקומי בבית החולים. "המערכת הרפואית יודעת לרוב להפנות לשיקום במקרים המאוד מובהקים - למשל לאחר אירוע מוחי משמעותי, כשאדם נותר עם שיתוק וקשיים בדיבור או לאחר חבלת ראש קשה המותירה פגיעות תפקוד קשות. ברפואת השיקום אנו מתייחסים לכל הפונקציות שהמוח אחראי עליהן: יכולות מוטוריות הכוללות את הכוח של התנועה והתכנון שלה, יכולות חשיבה הבאות לידי ביטוי בתכנון רצף פעולות, חשיבה מופשטת, היכולת להבדיל בין טוב לרע, זיכרון וסוגי זיכרון, יכולות תגובה המתייחסות לעולמו הרגשי של האדם. בהיבט זה אנו מתייחסים לנושאים כמו היכולת לחוש אמפתיה או סימפטיה, היכולת לחוש עצב או שמחה".

כאלו חסכים תפקודיים מתמקד תהליך השיקום לאחר פגיעת ראש?